

Sygn. akt III CZ 32/12

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku S. B.

przy uczestnictwie W. Z.

o rozgraniczenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 czerwca 2012 r.,

zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 1 lutego 2012 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił apelację wnioskodawczynie S. B. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 18 października 2011 r. Na uzasadnienie podał, że pełnomocnik wnioskodawczynie nie wykazał umocowania do działania w jej imieniu w zakresie sporządzenia apelacji, ponieważ przedłożone pełnomocnictwo upoważniało go do reprezentowania jej na rozprawie w dniu 17 marca 2011 r. (ogłędziny). W wykonaniu wezwania do złożenia pełnomocnictwa umocowującego do działania w sprawie oraz oświadczenia mocodawcy o zatwierdzeniu czynności dokonanych bez należytego umocowania, za pismem z dnia 26 stycznia 2012 r. przedłożone zostało pełnomocnictwo nieoznaczone datą i niezawierające oświadczenia o zatwierdzeniu czynności dokonanych wcześniej bez umocowania. Oświadczenie o umocowaniu do zastępstwa w sprawie o rozgraniczenie przed Sądem Okręgowym sygn. III Ca 4/12 wskazuje, że pełnomocnictwo zostało udzielone już po przedstawieniu akt sprawy temu Sądowi, a zatem uprawnia do innych czynności niż wniesienie apelacji.

Wnioskodawczynie w zażaleniu domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu celem merytorycznego jej rozpoznania. Zarzuciła naruszenie art. 370 w związku z art. 373 i art. 397 § 2 k.p.c. przez odrzucenie apelacji w następstwie stwierdzenia, że pełnomocnictwo bez oznaczenia daty, umocowujące pełnomocnika do reprezentowania wnioskodawczynie w postępowaniu o rozgraniczenie przed Sądem Okręgowym nie stanowi umocowania do wniesienia apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 18 października 2011 r. sygn. akt I Ns 1347/10.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Umowa o zastępstwo uczestnika postępowania przez adwokata lub radcę prawnego przed sądem należy do kategorii umów o świadczenie usług. W ścisłym związku z tą umową pozostają przepisy o pełnomocnictwie do działania przed sądem w imieniu strony lub uczestnika postępowania (art. 86 do 97 k.p.c.). W braku odmiennych zastrzeżeń zlecenie adwokatowi zastępstwa procesowego

w sprawie obejmuje wszystkie łączące się ze sprawą czynności procesowe. Przepis art. 91 k.p.c. wyznacza zakres przedmiotowych granic pełnomocnictwa procesowego. Oznacza to, że złożenie przez uczestnika postępowania oświadczenia o udzieleniu pełnomocnictwa w konkretnej sprawie bez określenia jego zakresu wskazuje, że wolą mocodawcy było umocowanie do podejmowania wszystkich czynności wymienionych w powołanym przepisie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1998 r., III CZ 133/98, OSNC /1999/4/86). Przepis ten nie wyklucza możliwości ograniczenia zasięgu przedmiotowego pełnomocnictwa do określonych czynności procesowych, z tym że ograniczenie to musi być wyraźne, by nie nasuwało wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2000 r., I PKN 418/00, OSNAPiUS 2002/5/114; z dnia 18 stycznia 2006 r., II UZ 78/05, OSNP 2007/7-8/296). Treść oświadczenia mocodawcy i pełnomocnika podlega wykładni według reguł przewidzianych w art. 65 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2003 r., II CKN 1216/00, OSNC 2003/4/58 oraz postanowienie z dnia 16 grudnia 2004 r., V CZ 141/04) dla ustalenia ich zgodnego zamiaru w odniesieniu do zakresu działania pełnomocnika w imieniu uczestnika postępowania. W rozpoznawanej sprawie złożone zostało do akt pełnomocnictwo udzielone przez wnioskodawczynię adwokatowi G. F. w dniu 17 marca 2011 r. Jego treść wskazuje, że wnioskodawczyni umocowała pełnomocnika „do reprezentowania w postępowaniu oraz rozprawie w dniu 17 marca 2011 r. (ogłędziny) przed Sądem Rejonowym sygn. akt I Ns 1347/10”. Bezpodstawnie przyjął Sąd Okręgowy, że dawało ono pełnomocnikowi umocowanie do działania w imieniu wnioskodawczyni jedynie na rozprawie w dniu 17 marca 2011 r. Pomija bowiem tę część złożonego przez nią oświadczenia, która dotyczy umocowania do działania w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w wymienionej sprawie. Za takim rozumieniem treści pełnomocnictwa przemawia wykładnia językowa, celowościowa oraz dyrektywa racjonalnego działania stron umowy, a rozsądnie oceniając ich postępowanie nie można przyjąć, że ta część pełnomocnictwa nie miała znaczenia dla określenia jego zakresu. Użycie w tekście spójnika „oraz” wskazuje, że pełnomocnik miał prawo do reprezentowania wnioskodawczyni i w postępowaniu i w dniu 17 marca 2011 r. Wyszczególnienie działania w toku wymienionego posiedzenia stanowiło

w zasadzie zbędne podkreślenie i nie mogło doprowadzić do wyeliminowania ogólnego uprawnienia do działania w postępowaniu. Zakres zatem umocowania adwokata G. F. obejmował czynności wymienione w art. 91 k.p.c. w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w sprawie oznaczonej sygnaturą akt I Ns 1347/10. Należą do tak określonego zasięgu również czynności związane z zaskarżeniem apelacją orzeczenia wydanego przez Sąd Rejonowy. Przyjęte zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego zapatrywanie, podzielane w rozpoznawanej sprawie, że pełnomocnik ustanowiony do działania w sprawie przed określonym sądem pierwszej instancji, a nie w fazie postępowania w pierwszej instancji, jest umocowany do wszelkich czynności procesowych przed tym sądem, w tym do złożenia apelacji (por. postanowienie z dnia 16 grudnia 2004 r., IV CZ 141/04, niepubl.; wyrok z dnia 19 czerwca 2008 r., II PK 345/07 OSNP 2009/21-22/280).

Z powyższych względów zaskarżone postanowienie należało uchylić jako nietrafne na podstawie art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c.